

Posudek vedoucího bakalářské práce studentky Vereny Fialové:

Restaurování vybraných malovaných výjevů na klenbě kaple sv. Václava v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Klokotech

Zpracoval: Mgr. art. Jan Vojtěchovský

V zadání bakalářské práce se uvádí, že by měl autor touto prací doložit, že je schopen samostatně provést komplexní restaurátorský zákrok. Toto zadání se Vereně Fialové podařilo naplnit.

Studentce byly přiděleny dva malované výjevy ve štukových rámcích, první v západní části klenby kaple, druhý na vítězném oblouku při vstupu do kaple směrem z lodi. Jedná se o výjevy s náměty „Sv. Václav provázený anděly přichází do sněmu říšských knížat“ a pašijový výjev „Korunování trním“. Výjev na klenbě má tvar oválu, jeho rozměry jsou 95 x 80 cm. Výjev na vítězném oblouku o rozměrech 37 x 56 cm je namalován do štukové kartuše, rovněž v zásadě oválného tvaru. Ačkoli plocha malby není na poměry nástěnné malby rozsáhlá, poskytla, vzhledem ke značné komplikovanosti úkolu a především ke skutečnosti, že se jedná o velice detailně provedenou olejomalbu, studentce dostatečnou možnost prokázat její schopnosti. Celkově se jednalo o úkol, který obsahoval škálu problémů od odkryvu a velmi náročného čištění (snímání přemaleb), přes konsolidaci, až k tmelení, retuši a rozsáhlým rekonstrukcím. Vzhledem k úbytkům původní barevné vrstvy byla studentka nucena řešit i otázku rekonstrukcí, které byly v závislosti na liturgické funkci interiéru požadovány vlastníkem i zástupcem odborné složky památkové péče. Studentka měla proto hledat možné inspirační zdroje či předlohy jí restaurovaných maleb i souvisejících nápisů. Pro rekonstrukci měla vytvořit barevnou studii ve vodorozpustné technice na papír.

Verena Fialová se zhostila řešení praktických problémů restaurování bez vážnějších problémů, její přístup byl vzhledem k jejím zkušenostem samostatný. Studentka provedla na částech související štukové výzdoby odkryv, na malbách pak čištění a snímání dvou vrstev přemaleb, povrchovou konsolidaci, tmelení, retuš a rekonstrukce chybějících partií díla. Poměrně náročné bylo čištění a snímání přemaleb, které se muselo místy odehrávat v několika cyklech, aby nedošlo při snímání jedné z přemaleb na olejové bázi k poškození originálu, jenž je rovněž pojen olejem. Pravděpodobně nejobtížnějším úkolem celého zákroku pak byly retuše a malířské

rekonstrukce chybějících partií svatováclavského výjevu na klenbě kaple. S nimi se studentka vyrovnala velmi dobře. Ve výsledku můžeme konstatovat, že jsou rekonstrukce i celý restaurátorský zákrok provedeny ve vysoké kvalitě.

V případě hledání předloh a analogií zobrazených výjevů projevila studentka přiměřenou aktivitu, která především v hledání paralel biblických citátů vedla ke zdárné identifikaci textů a k jejich smysluplné rekonstrukci.

Bakalářská práce, obsahující dokumentaci restaurátorského průzkumu i zákroku, je zpracována poměrně přehledně a obsahuje všechny potřebné náležitosti. Celá práce, napsaná ve slovenském jazyku, je nicméně také protknuta řadou překlepů, nepřesností a nešťastných formulací. Ty jsou místy zdůrazněny i kombinováním české a slovenské terminologie. Není možné v tomto posudku zmínit všechny nalezené nedostatky, nicméně je nutné uvést alespoň některé, pokud možno ty zásadnější. Například na str. 15 a 16 narazíme v úvodu dvou následujících kapitol na použití naprosto totožné věty: „*O podobe pôvodne jednoduchého gotického kostolíka nemáme žiadne správy*“. Na str. 19 zase autorka nešťastnými a zavádějícími formulacemi popisuje událost zobrazenou na jednom z jí restaurovaných výjevů s námětem ze svatováclavské legendy. Autorka navíc používá literární formu, která odpovídá spíše internetovému portálu s náboženskou tematikou, než závěrečné vysokoškolské práci. Na str. 29 v kapitole 2.8.2 studentka odvozuje z informace, že pigmenty pocházejí z 2. třetiny 19. stol. to, že malba byla vytvořena v 70. letech 20. stol. Evidentně zde jde o jednu z nešťastných formulací, které uvádějí čtenáře práce ve zmatek. V kapitole 4. *Restaurátorský záměr* na str. 32 po nadpisu „*K rozhodnutiu viedli nasledujúce dôvody:*“ se autorka věnuje důvodům pouze velmi krátce, načež bez jakéhokoli oddělení pokračuje spíše s návrhy opatření. Zřejmě stylisticky nejhůře je pak koncipována kapitola 5.2 (str. 41-44), kde jsou věty neúplné a často nedávají žádný smysl. Nešvarem práce je i poměrně časté opakování informací, jako např. v kapitole 5.3 na str. 45, kde jsou takřka úplně zopakovány údaje z kapitoly předcházející.

Kvalita obrazové dokumentace je dostatečná, i když tmavší podoba některých snímků či jejich proměnlivý barevný tón nepůsobí vždy úplně ideálně. Poměrně nešťastné je zařazení grafických zákresů před fotografie maleb (s výjimkou celkových pohledů na klenbu). Vzhledem k dobré orientaci čtenáře by bylo lepší opačné řazení, protože s vizuální podobou maleb je v práci konfrontován na tomto místě poprvé. Rovněž označení zákresů dokumentujících druhotné zásahy jako „stav dochování“ nepůsobí příznivě. Celkově se dá hovořit o velmi chaotickém uspořádání snímků, jehož logiku řazení se pisateli tohoto posudku nepodařilo rozklíčovat.

Nešťastné je také kombinování fotografií orientovaných na výšku a na šířku na jedné straně (str. 75 a 76). Studentka tento neblahý účinek podtrhuje umístěním popisků ve dvou různých směrech.

Na závěr je třeba zdůraznit, že bakalářská práce v oboru restaurování má být založena především na praktickém výkonu studenta při restaurování. V tomto ohledu studentka prokázala svoje schopnosti i samostatnost v řešení dílčích problémů. I přes výše uvedené výtky je zjevné, že samotné restaurování je provedeno ve výborné kvalitě. Práce jeví dílčí problémy především v restaurátorské dokumentaci, jak bylo již výše rozvedeno. Bakalářskou práci Vereny Fialové proto s výše uvedenými výhradami doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení:

Velmi dobře

V Litomyšli dne 30. 8. 2015

Jan Vojtěchovský